

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 330/09-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 51 C 221/2006 a jeho uzneseniami z 8. augusta 2006, 8. októbra 2006 a 29. októbra 2006, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave a jeho uzneseniami č. k. 8 Co 285/2008-141 z 27. februára 2009, č. k. 7 Co 37/2007-99 z 31. januára 2008, č. k. 4 Co 430/2006-74 z 27. júla 2007 a č. k. 7 Co 37/2007-99 z 31. januára 2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. augusta 2009 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie

svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 51 C 221/2006 a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Co 430/2006, sp. zn. 7 Co 37/2007 a sp. zn. 8 Co 285/2008.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že okresný súd porušuje ním označené základné práva tým, že „... sudkyňa vypaľuje poplatky mafiánskym a svojvoľným spôsobom v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. keď sťažovateľ mal byť zo zákona oslobodený od poplatkov a sudkyňa sa oslobodzovaním nemala vôbec zaoberať“. Sťažovateľ ďalej uvádza, že 19. apríla 2006 podal na okresnom súde žalobu proti žalovanému S., a. s., a konanie je vedené pod sp. zn. 51 C 221/2006.

Vo vzťahu k postupu krajskému súdu v uvedených konaniach sťažovateľ namieta, že potvrdil nezákonné rozhodnutia okresného súdu o nepriznaní oslobodenia sťažovateľa od súdnych poplatkov, o nevyhovení návrhu sťažovateľa na ustanovenie zástupcu z radov advokátov, ako aj o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľ uvádza, že „Zákonná sudkyňa prekypuje protizákonným konaním a čo je horšie všetky protizákonnosti jej potvrdil Krajský súd Bratislava“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„II.A. Okresný súd Bratislava II porušuje základné práva sťažovateľa D. B. v konaní 51 C/221/2006 garantované čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 medzinárodného dohovoru.

II.B. Krajský súd Bratislava 3x porušil základné práva D. B. v konaniach 4 Co/430/06-74, 7 Co/37/07-99, 8 Co/285/08-141 garantované čl. 6 ods. 1 a čl. 13 medzinárodného dohovoru.

II.C. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenia Krajského súdu Bratislava a nariaďuje Okresnému súdu Bratislava II konať vo veci 51 C/221/2006 bez ďalších prietáhov a obštrukcií.

Ústavný súd Slovenskej republiky dáva na ukončenie konania 51 C/221/06 lehotu 3 mesiace od dňa doručenia Nálezu Ústavného súdu.

II.D. Okresný súd Bratislava II je povinný zaplatiť D. B. satisfakciu vo výške 10.000 Eur a Krajský súd Bratislava je povinný zaplatiť D. B. satisfakciu 20.000 Eur v lehote 15 dní plus trovy advokáta a sťažovateľa.“

Sťažovateľ zároveň požiadal ústavný súd o ustanovenie advokáta na konanie pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie vecí v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom

zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 51 C 221/06 a jeho uzneseniami z 8. augusta 2006, 8. októbra 2006 a 29. októbra 2006

Sťažovateľ v sťažnosti výslovne namieta len postup okresného súdu v konaní sp. zn. 51 C 221/06. Z obsahu priloženej dokumentácie, ako aj obsahu spisu okresného súdu ale možno vyvodiť, že sťažovateľ v skutočnosti namieta, že k porušeniu ním označených práv došlo nielen postupom, ale aj uzneseniami okresného súdu č. k. 51 C 221/2006-135 z 29. októbra 2006, č. k. 51 C 221/2006-79 z 8. októbra 2007 a č. k. 51 C 221/06-61 z 8. augusta 2006.

Zo sťažnosti a spisu okresného súdu sp. zn. 51 C 221/2006 vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. 51 C 221/2006-135 z 29. októbra 2006 nevyhovel žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie. Proti uzneseniu okresného súdu sa sťažovateľ odvolal. Krajský súd uznesením č. k. 8 Co 285/2008-141 z 27. februára 2009 napadnuté uznesenie potvrdil. Sťažovateľovi bolo uznesenie krajského súdu doručené 13. marca 2009. Uznesenie okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 13. marca 2009.

Uznesením č. k. 51 C 221/2006-79 z 8. októbra 2007 okresný súd zastavil konanie o návrhu sťažovateľa na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy potom, ako sťažovateľ na výzvu okresného súdu nezaplatil súdny poplatok za podaný návrh, a to i napriek tomu, že o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku bol riadne poučený. Proti uzneseniu okresného súdu sa odvolal sťažovateľ. Krajský súd uznesením č. k. 7 Co 37/2007-99 z 31. januára 2008 napadnuté uznesenie potvrdil. Sťažovateľovi bolo uznesenie krajského súdu doručené 8. apríla 2008. Uznesenie okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 7. apríla 2008.

Uznesením č. k. 51 C 221/06-61 z 8. augusta 2006 okresný súd nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Proti uzneseniu okresného súdu sa sťažovateľ odvolal. Krajský súd uznesením č. k. 4 Co 430/2006-74 z 27. júla 2007 napadnuté uznesenie potvrdil. Sťažovateľovi bolo uznesenie krajského súdu doručené 7. septembra 2007. Uznesenie okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 7. septembra 2007.

Z uvedeného vyplýva, že proti všetkým namietaným uzneseniam okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, pričom odvolací krajský súd odvolaním sťažovateľa napadnuté uznesenia okresného súdu potvrdil.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Ak je o ochrane sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci. V danom prípade právomoc krajského súdu rozhodnúť na základe odvolaní sťažovateľa proti namietanému postupu a uzneseniam okresného súdu vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 51 C 221/06 vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto v tejto časti ústavný súd po predbežnom prerokovaní

sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 51 C 221/2006

Zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že konanie o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy vedené na základe žaloby sťažovateľa okresným súdom pod sp. zn. 51 C 221/2006 bolo zastavené uznesením okresného súdu č. k. 51 C 221/2006-79 z 8. októbra 2007 potom, ako sťažovateľ na výzvu okresného súdu nezaplatil súdny poplatok za podaný návrh, a to i napriek tomu, že o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku bol riadne poučený. Proti uzneseniu okresného súdu sa sťažovateľ odvolal. Krajský súd uznesením č. k. 7 Co 37/2007-99 z 31. januára 2008 napadnuté uznesenie potvrdil. Sťažovateľovi bolo uznesenie krajského súdu doručené 8. apríla 2008. Uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 7. apríla 2008.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj

významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo.

Preto, ak je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k prieťahom v konaní nemôže dochádzať, lebo konanie je už právoplatne skončené, je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľ namietol nečinnosť okresného súdu v namietanom konaní sťažnosťou zo 4. augusta 2009, ktorá bola podaná na poštovú prepravu 5. augusta 2009, teda v čase, keď sťažovateľova právna vec o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy už bola právoplatne skončená, keďže uznesenie okresného súdu č. k. 51 C 221/2006-79 z 8. októbra 2007 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 7 Co 37/2007-99 z 31. januára 2008 nadobudlo právoplatnosť 7. apríla 2008.

Na základe takto zisteného skutkového stavu s prihliadnutím na zmysel a účel základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

3. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom krajského súdu a jeho uzneseniami č. k. 8 Co 285/2008-141 z 27. februára 2009, č. k. 7 Co 37/2007-99 z 31. januára 2008, č. k. 4 Co 430/2006-74 z 27. júla 2007 a č. k. 7 Co 37/2007-99 z 31. januára 2008

Sťažovateľ v petite sťažnosti výslovne namieta len postup krajského súdu v ním označených konaniach. Z obsahu priloženej dokumentácie, ako aj obsahu spisu okresného súdu a podstaty sťažnosti ale možno vyvodit', že sťažovateľ v skutočnosti namieta, že k porušeniu ním označených práv došlo nielen postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Co 430/06, sp. zn. 7 Co 37/07 a sp. zn. 8 Co 285/2008, ale aj jeho uzneseniami č. k. 8 Co 285/2008-141 z 27. februára 2009, č. k. 7 Co 37/2007-99

z 31. januára 2008, č. k. 4 Co 430/2006-74 z 27. júla 2007 a č. k. 7 Co 37/2007-99 z 31. januára 2008.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že uznesenie krajského súdu č. k. 8 Co 285/2008-141 z 27. februára 2009 bolo sťažovateľovi doručené 13. marca 2009, uznesenie krajského súdu č. k. 7 Co 37/2007-99 z 31. januára 2008 mu bolo doručené 8. apríla 2008 a uznesenie krajského súdu č. k. 4 Co 430/2006-74 z 27. júla 2007 mu bolo doručené 7. septembra 2007. Uznesenie okresného súdu č. k. 51 C 221/2006-135 z 29. októbra 2006 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 8 Co 285/2008-141 z 27. februára 2009 nadobudlo právoplatnosť 13. marca 2009. Uznesenie okresného súdu č. k. 51 C 221/2006-79 z 8. októbra 2007 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 7 Co 37/2007-99 z 31. januára 2008 nadobudlo právoplatnosť 7. apríla 2008. Uznesenie okresného súdu č. k. 51 C 221/06-61 z 8. augusta 2006 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 4 Co 430/2006-74 z 27. júla 2007 nadobudlo právoplatnosť 7. septembra 2007.

Z uvedených zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ doručil sťažnosť v časti namietajúcej porušenie jeho práv označeným postupom a označenými uzneseniami krajského súdu po uplynutí lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd jeho sťažnosť v tejto časti po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. októbra 2009